

**Тема: Фінансування та кредитування
експортно-імпортних операцій**

План
Вступ

- 1. Міжнародний факторинг**
  - 2. Поняття форфейтингу**
  - 3. Поняття міжнародного лізингу**
  - 4. Міжнародний лізинг в Україні**
- Висновок**

The background features a blue-to-orange gradient with several stylized, overlapping orange leaves. The leaves have a prominent vein structure and are scattered across the frame. The word "Вступ" is centered in the middle of the image.

Вступ

Процеси інтернаціоналізації та глобалізації економіки, що ведуть до формування світового господарства, потреби диверсифікації та підвищення прибутковості банківських операцій — усе це сприяє розширенню міжнародної банківської діяльності, що долає географічні та часові межі, набуває величезних порівняно з національними масштабів. Основними суб'єктами банківських операцій є транснаціональні банки, діяльність яких регулюється як нормами національного законодавства, так і міжнародними актами. У визначених ними межах ці банки здійснюють міжнародні валютні, кредитні, розрахункові операції, надання банківських гарантій тощо.

Порядок надання міжнародних банківських послуг базується на традиційних механізмах, проте асортимент банківських продуктів різноманітний, усі процедури й розрахунки стандартизовані та базуються на використанні сучасних інформаційних технологій. Швидкість і якість передачі інформації — неодмінна умова ефективного функціонування фінансової системи. Банки використовують найсучасніші засоби зв'язку, переміщуючи ресурси між окремими сегментами ринку і країнами. Водночас прогрес науки і техніки постійно вимагає від світової фінансової системи дедалі витонченіших способів мобілізації грошових ресурсів для реалізації проектів великої вартості.

Міжнародні банківські операції є об'єктом державного та міждержавного регулювання і контролю. Так, державні структури можуть обмежувати діяльність банків за кордоном, перелік їхніх операцій, участь національних банків у міжнародних банківських консорціумах тощо.

Останнім часом банки реорганізували систему обслуговування експортно-імпортних операцій і пропонують своїм клієнтам цілий пакет фінансових операцій, основу якого становлять консалтингові послуги. Це є виявом загальної тенденції до індивідуального обслуговування клієнтів, яка спостерігається останнім часом у банківській справі. Пакети фінансових послуг для експортерів та імпортерів охоплюють надання різноманітних кредитів та покриття ризиків за ними, організацію розрахунків продавця і покупця у зручній для них валюті тощо.

Міжнародний кредит як форма руху позичкового капіталу у сфері міжнародних економічних відносин, пов'язана з наданням грошових і товарних цінностей на умовах повернення, платності, строковості, забезпеченості та цільового використання, є основою фінансування експортних та імпортних операцій.

Глобалізація економіки прискорила розвиток середньострокового та довгострокового міжнародного кредитування на базі використання таких форм, як міжнародний факторинг, міжнародний форфейтинг, міжнародний лізинг, емісія боргових цінних паперів та ін.

Останнім часом поширюється практика укладання експортних угод з умовою, що продавець одержить виторг одразу й у своїй валюті, що забезпечується на основі міжнародного факторингу.

The background of the slide features a pattern of stylized autumn leaves in various shades of brown and orange, set against a light beige background. The leaves are scattered across the frame, with some overlapping. A dark brown horizontal bar is visible at the top of the slide.

1. Міжнародний факторинг

З початку 50-х років ХХ ст. американський банк "First National Bank of Boston" впроваджує новий різновид торговельно-комісійних операцій — факторинг. Факторингова угода передбачає переуступку банкові або факторинговій компанії клієнтом-постачальником несплачених платіжних документів (рахунків-фактур) за поставлені товари або надані послуги.

Факторинг — це вид фінансової діяльності, пов'язаний із придбанням прав вимоги щодо оплати фінансових зобов'язань, здебільшого дебіторських рахунків на поставлені товари або надані послуги.

Популярність факторингу пов'язана з можливістю забезпечення постачальникові своєчасної оплати відвантажених товарів, виконаних робіт.

У міжнародних розрахунках використовується міжнародний факторинг, який може бути: двофакторним (взаємним); прямим імпорнтним; прямим експортним. Двофакторна угода передбачає взаємодію двох факторингових компаній або банків; у країні експортера та у країні імпортера. Прямий імпорнтний факторинг базується на укладанні експортером угоди про факторингову послугу в країні імпортера. Якщо застосовується прямий експортний факторинг, експортер укладає угоду у своїй країні. Тоді фінансова установа, яка надає цю послугу, бере на себе кредитний ризик, пов'язаний із кредитоспроможністю платника. Тому вона взаємодіє з подібними установами країни імпортера, які надають інформацію щодо кредитоспроможності імпортера та здійснюють інкасацію вимог. На відміну від форфейтингу факторингові угоди можуть укладатися з правом регресу (обороту) документів на попереднього власника або без такого права. Стабільні підприємства-експортери, які мають постійні тривалі контакти з банками з приводу отримання факторингових послуг, як правило, укладають угоду про повне обслуговування, що передбачає переуступку постачальником усіх боргів платників і забезпечення стабільного надходження коштів.

2. Поняття форфейтингу

Традиційні форми кредитування зовнішньої торгівлі доповнює форфейтинг.

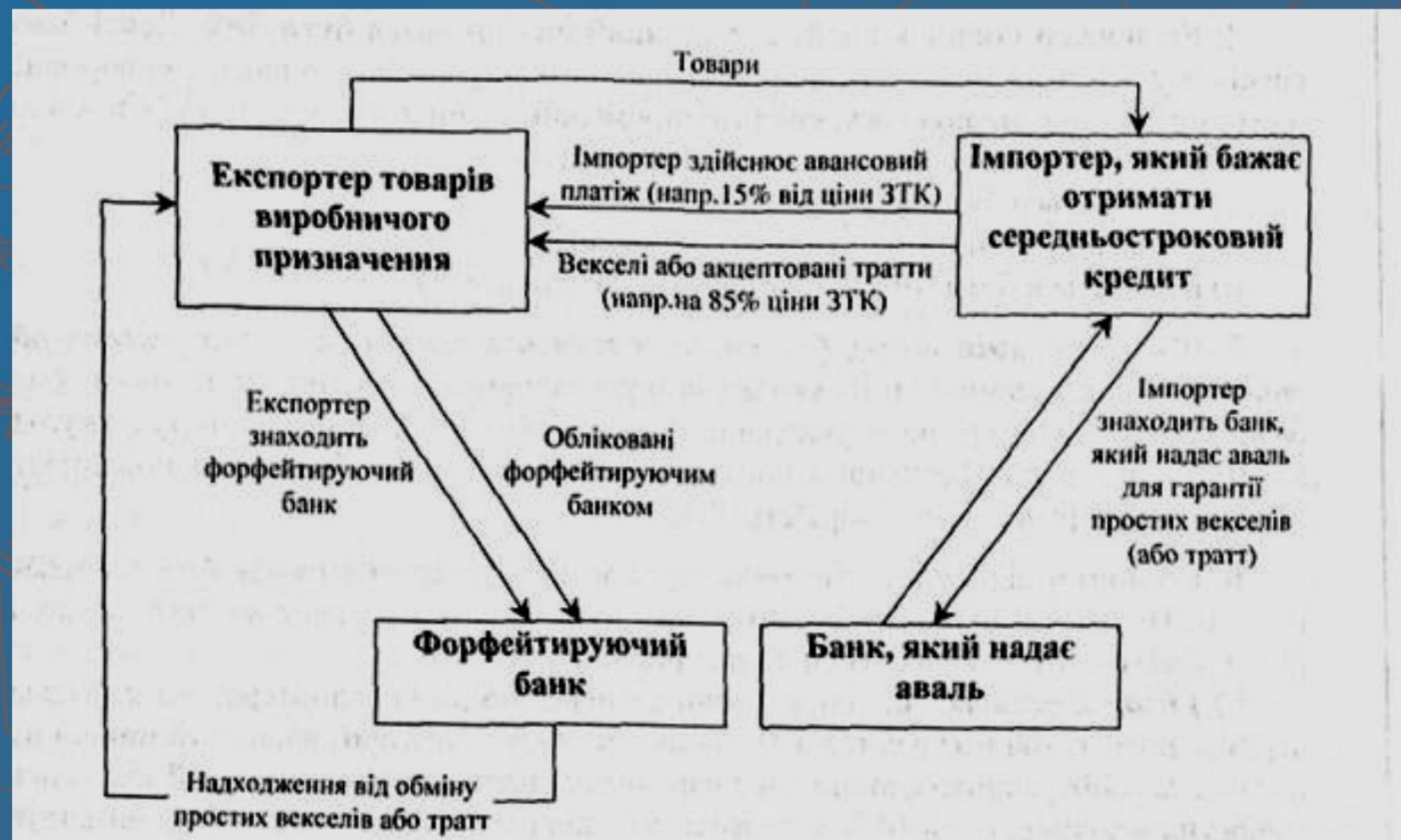
Форфейтинг — купівля дебіторської заборгованості без права регресу на попереднього власника

При цьому те, що комерційний банк (форфейтор) купує в експортера (форфейтиста) боргові вимоги (найчастіше у формі векселів), означає, що експортна угода з відстрочкою платежу перетворюється на готівкову, що вигідно для експортера, який також передає банку свої ризики. Порівняно з іншими методами кредитування зовнішньоекономічних операцій форфейтинг є одним з найпростіших та найоперативніших методів, який дістав поширення з 60-х років ХХ ст. Облікова ставка за форфейтинговими операціями орієнтується на ціни середньострокових кредитів ринку євровалют, оскільки саме цей ринок є основним джерелом коштів для здійснення банками таких операцій.

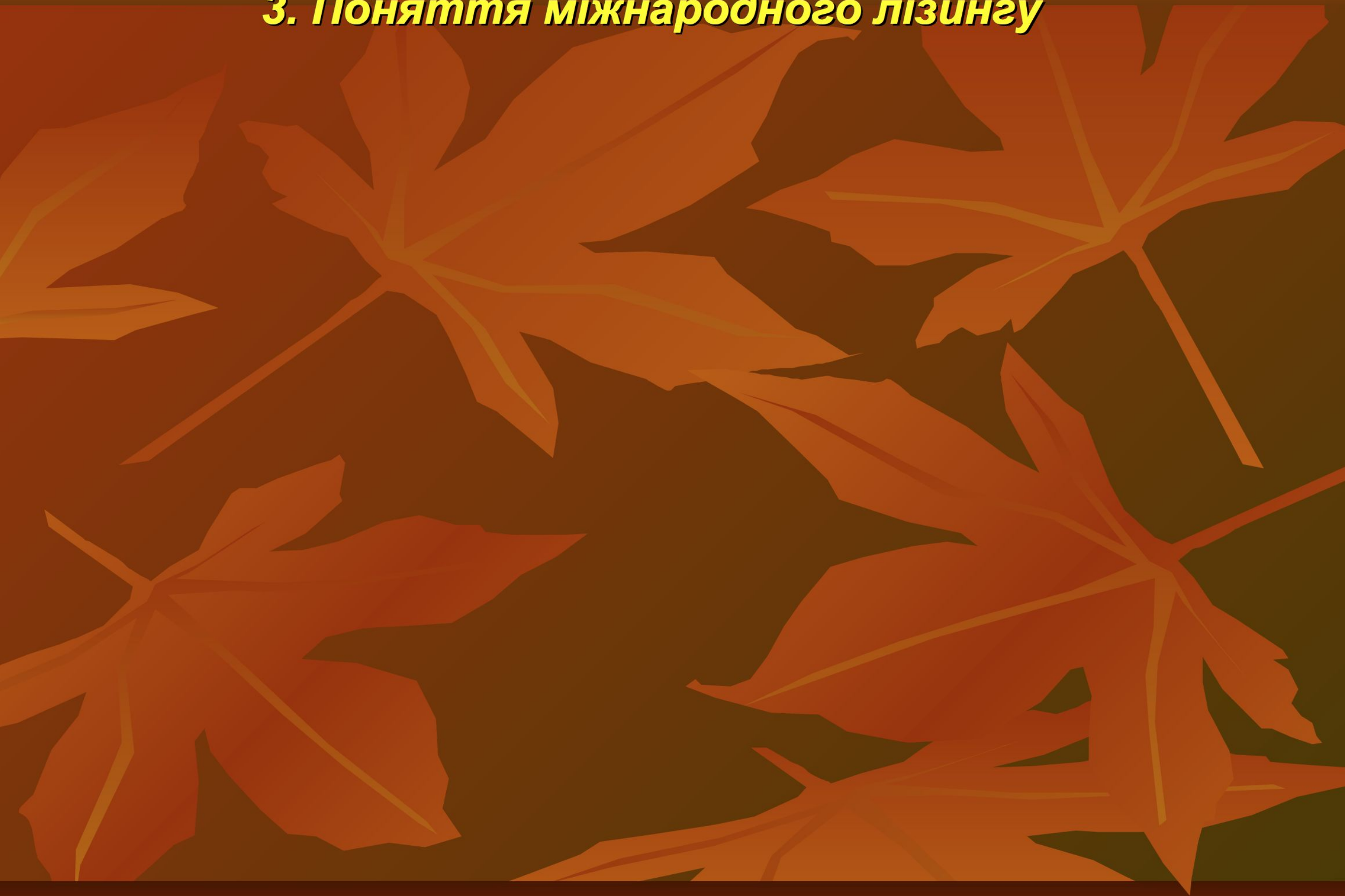
Форфейтинг, як правило, застосовується при поставках обладнання на великі суми в кредит терміном від 6 місяців до 8 років. Оскільки форфейтингова угода є необоротною, її ризики покриваються лише завдяки банківській гарантії. При здійсненні міжнародних розрахунків банки іноді застосовують цей метод для кредитування дебіторської заборгованості інших країн, зокрема країн, що розвиваються. Якщо немає можливості отримати кредит від держави або державні гарантії, форфейтинг дає змогу дрібним та середнім підприємствам укладати угоди і дуже швидко продавати свої довгострокові вимоги за готівку.

Зменшення рівня інфляції останнім часом підвищило популярність форфейтингових послуг у міжнародній торгівлі. Так, у лондонському Сіті не менш ніж 100 банків надають такі послуги.

3. Поняття міжнародного лізингу

Однією з важливих форм міжнародного кредиту є міжнародний лізинг.

Міжнародний лізинг — надання однією стороною (лізингодавцем) матеріальних цінностей іншій стороні (лізингоотримувачу) на різні терміни та на різних умовах.

Міжнародний лізинг застосовується як гнучка форма кредитування експорту, залучення іноземних інвестицій.

Лізингова угода передбачає участь трьох сторін: виробника (постачальника) обладнання, установи, яка фінансує угоду (лізинго-давця), та підприємства, яке використовує майно (лізингоотримувача, орендаря). При міжнародному лізингу постачальниками та лізингоотримувачами можуть бути вітчизняні та іноземні фірми, а лізинго-давцями найчастіше виступають не банки, а спеціалізовані лізингові компанії, засновані банками та іншими підприємницькими структурами.

Відомою є компанія Orion Leasing Holding, яку заснували американські, європейські та японські банки.

Світовий ринок лізингових послуг пропонує різноманітні форми міжнародного лізингу. Якщо лізингодавець купує обладнання у вітчизняної фірми і передає іноземному лізингоотримувачу, така послуга називається експортним лізингом. Якщо, навпаки, обладнання купується в іноземного виробника і надається в розпорядження національної фірми, йдеться про імпорتنний лізинг.

Залежно від терміну угоди розрізняють середньостроковий і довгостроковий лізинг. Залежно від механізму надання послуги виокремлюють стандартний, зворотний (постачальник є лізингоотримувачем), поновлений (передбачає заміну обладнання на новіше), чистий (лізингоотримувач сплачує всі видатки з експлуатації обладнання), "мокрый" (з додатковими послугами), фінансовий (повна передача майна у власність лізингоотримувача по завершенні дії угоди) лізинг.

Міжнародний лізинг дістає дедалі активніше застосування, оскільки держави заінтересовані в його поширенні з метою сприяння зростанню економіки, а експортери та імпортери завдяки лізингові отримують додаткову можливість фінансування своєї діяльності. З метою усунення перешкод правового та економічного характеру 28 травня 1988 р. прийнята Конвенція про міжнародний фінансовий лізинг, яку підписали близько 20 країн.

4. Міжнародний лізинг в Україні за 2011 р.

Основними джерелами фінансування лізингових операцій в 2009 році були позичкові кошти, в тому числі банківських кредитів (85,2%), при цьому їх питома вага збільшилась більше ніж на 52% у порівнянні з минулим роком; відповідно, питома вага власних коштів лізингових компаній у порівнянні з минулим роком зменшилась більш ніж на 52% і становить 14,61%.

Найпоширенішим нині є лізинг вантажних автомобілів, морських та повітряних суден, комп'ютерної техніки. Постачання авто техніки та обладнання на лізинговій основі пропонують «RENAULT», «DAF», «SCANIA», «IBM», «HP» та ін. Цілий ряд закордонних компаній висловили готовність розвивати співробітництво з вітчизняними лізинговими компаніями щодо поставки в Україну на лізинговій основі сільськогосподарської та тракторної техніки й обладнання — «John Dear», «Bizon», «NEUERO», «URSUS», «PROKOP»; будівельної техніки — «Caterpillar», «ZEPPELIN», «TATRA», «Condor»; автотехніки — «MAN», «Mercedes», «Mitsubishi», «Volvo», «Shčoda». Українські міжнародні перевізники за допомогою лізингу поновили свій автомобільний парк на суму понад 380 млн дол. США.

Однією із провідних компаній в Україні на 2011 рік, які здійснюють операції з міжнародного лізингу є ALD Automotive (ТОВ «Перша лізингова компанія») - член ради Асоціації «Українське об'єднання лізингодавців» , провідна лізингова компанія в Україні в сегменті лізингу легкового автотранспорту та Avis Україна (підприємство з іноземними інвестиціями ВІП-Рент) - представництво найбільшої у світі корпорації з лізингу і прокату автомобілів. На даний час компанія адмініструє автопарк близько 1 600 автомобілів. Лідер на ринку з комплексних лізингових послуг ("лізинг з повним сервісом).

Лізинг як інвестиційний механізм вигідний не тільки безпосереднім суб'єктам даних відносин, а й національній економіці в цілому: активізується розвиток промисловості; пришвидшується НТП; збільшуються податкові надходження у бюджет; підвищується конкурентоспроможність країни на міжнародному фінансовому ринку. Не зважаючи на переваги лізингу, в Україні існує ряд проблем, які гальмують процес його розвитку: недосконала законодавча база; висока вартість та недовго строковість кредитів; складний податковий клімат; нерозвиненість інфраструктури ринку; високі страхові тарифи; високі ризики несплати лізингових платежів в умовах фінансової кризи; девальвація національної грошової одиниці – значна курсова різниця із іноземними валютами; припинення кредитування підприємств банками.

Висновок

Фінансування імпорту не потребує додаткових організаційних зусиль і, як правило, вважається продовженням внутрішніх операцій, оскільки значна частина платежів за імпорт являє собою внутрішньофірмові розрахунки. Однак перед імпортерами також постають різні проблеми, зокрема нестачі фінансових ресурсів, власних активів.

Отже, в рамках пакетів фінансових послуг, які пропонуються банками імпортерам та експортерам, передбачається як пряме кредитування, так і лізингові, факторингові, форфейтингові та інші послуги.

